

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

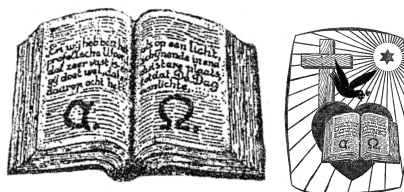
Geachte lezer,

Wij verheugen ons, u deze studie over twee avonden te mogen aanbieden. Het is onze hartenwens, dat u door deze studie wordt gezegend. Wanneer de Zoon Gods zegt: ***"Ik ben de deur; als iemand door Mij binnenkomt, zal hij behouden worden"***. (Joh. 10:9), dan kunnen wij vandaag met grote stelligheid zeggen: Wij staan voor het sluiten van de deur, want de wederkomst van Jezus Christus staat te gebeuren en daarmee loopt de genadetijd af. Daarom hebben wij van Godswege de opdracht, u deze Bijbelse boodschap door te geven. Probeer u alstublieft, om het zonder vooringenomenheid te lezen.

Vragen, die er bij het lezen van deze studie zouden kunnen rijzen, willen wij, voor zover dit mogelijk is, beantwoorden. Wilt u over de inhoud van deze studie of over het Woord van God in het algemeen praten, dan is daar ook een mogelijkheid voor.

Verder hopen wij van ganser harte, dat alvorens u deze studie gaat lezen, u uw God en Vader vraagt om geopende oren en vooral om een geopend hart. Opdat de Heilige Geest zelve u inzicht zal geven en u zal doordringen van de boodschap, die God in deze studie tot u zegt. God wil openbaren, hetgeen Hij tot redding van de mensen gesteld heeft. Alleen met het verstand en met rede is deze studie niet te verstaan. Vertrouw aan Hem uw inzicht toe en u zult van licht tot licht gaan en steeds meer vinden tot troost en sterkte.

Met hartelijke Zegenwensen
namens het Bijbelstudie Centrum
Rob Schutte

2 Petrus 1:19

*alléén de Bijbel laten spreken
het Woord van God geheel en het Woord van God alleen*

2 Tim. 4:2-4 "verkondig het woord, dring erop aan, gelegen of ongelegen, wederleg, bestraf en bemoedig met alle lankmoedigheid en onderrichting. Want er komt een tijd, dat (de mensen) de gezonde leer niet (meer) zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich (tal van) leraars zullen bijeenhalen, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtfels keren"

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

Laten we starten met het opslaan en lezen vanuit Gods Woord en wel Jesaja 42:18-25 *"Gij doven, hoort, en gij blinden, slaat uw ogen op om te zien. Wie is er blind dan mijn knecht en doof als de bode die Ik zend? Wie is er blind als de volmaakte en blind als de knecht des Heren? Gij hebt wel veel gezien, maar gij hield het niet in gedachtenis; gij hebt de oren wel open gehad, maar gij hebt niet gehoord.*

De Here had er behagen in ter wille van zijn gerechtigheid een grote, heerlijke onderwijzing te geven. Maar dit is een volk, beroofd en uitgeplunderd; men heeft hen allen in kerkerholen geboeid, in gevangnissen zijn zij weggeborgen; zij werden ten roof en er was geen redder; tot plundering en er was niemand die zeide: Geef terug. Wie onder u neemt dit ter ore, schenkt er aandacht aan en luistert in het vervolg?

Wie heeft Jakob tot plundering overgegeven en Israël aan berovers? Is het niet de Here, tegen wie wij gezondigd hebben, op wiens wegen zij niet hebben willen gaan, en naar wiens wet zij niet geluisterd hebben? Daarom stortte Hij de grimmigheid van zijn toorn over hen uit en het geweld van de oorlog. Dat zette hen rondom in vlam, maar zij sloegen er geen acht op; ja, het stak hen in brand, maar zij namen het niet ter harte".

Vervolgens willen wij opslaan en lezen Jesaja 43:1-13 *"Maar nu, zo zegt de Here, uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost, Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn. Wanneer gij door het water trekt, ben Ik met u; gaat gij door rivieren, zij zullen u niet wegspoelen; als gij door het vuur gaat, zult gij niet verteren en zal de vlam u niet verbranden. Want Ik, de Here, ben uw God, de Heilige Israëls, uw Verlosser; Ik geef Egypte, Ethiopië en Seba als losgeld in uw plaats. Omdat gij kostbaar zijt in mijn ogen en hooggeschat en Ik u liefheb, geef Ik mensen voor u in de plaats en natiën in ruil voor uw leven.*

Vrees niet, want Ik ben met u; Ik doe uw nakroost van het oosten komen en vergader u van het westen. Ik zeg tot het noorden: Geef, en tot het zuiden: Houd niet terug, breng mijn zonen van verre en mijn dochters van het einde der aarde, ieder die naar mijn naam genoemd is, en die Ik geschapen heb tot mijn eer, die Ik geformeerd heb, die Ik ook gemaakt heb. Doet het volk uitgaan, dat blind is, al heeft het ook ogen, en dat doof is, al heeft het ook oren.

Alle volken zijn samen vergaderd en de natiën hebben zich verzameld. Wie onder hen kondigt dit aan en doet ons het verleden horen? Laten zij hun getuigen voorbrengen, opdat zij in het gelijk gesteld mogen worden en men het hore en zegge: Het is waarheid. Gij zijt, luidt het woord des Heren, mijn getuigen, en mijn knecht, die Ik verkoren heb, opdat gij het weet en in Mij gelooft en inziet, dat Ik dezelfde ben; vóór Mij is er geen God geformeerd en na Mij zal er geen zijn. Ik, Ik ben de Here, en buiten Mij is er geen Verlosser. Ik heb verkondigd, verlost en doen horen, en ben geen vreemde onder u; gij toch zijt mijn getuigen, luidt het woord des Heren, en Ik ben God. Ook voortaan ben Ik dezelfde en niemand redt uit mijn hand. Ik werk, en wie zal het keren"?

Dit is een machtig profetische Woord en wij willen hier van uitgaan en van onze bevindingen toen ik samen met mijn vrouw in het land Israël was, die de Heer ons daar deed ervaren, om die te toetsen.

De Heer heeft ons daar in Israël bijzonder laten zien en doen ervaren, dat Hij doet, wat Hij zegt en meent wat Hij zegt en ook hoe Hij Zijn profetische Woord in vervulling doet gaan op Zijn tijd.

En Hij heeft in die dagen nog eens bijzonder duidelijk gemaakt en als het ware onderstreept, dat daar een dichte verwevenheid is tussen de Messias Jezus, de Christus der Schriften en het Joodse volk en dat het van Godswege zo dicht met elkaar verbonden is, dat men het volk Israël nooit kan scheiden van hun Messias, Jezus, de Christus der Schriften.

En wie dat wel doet, wie het volk Israël van haar Messias wil scheiden, die staat er volkomen naast.

Deze eerste avond wil ik het daarom met u hebben over de overeenkomsten in de geschiedenis van het volk Israël en haar Messias.

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

Volgende week wil ik het speciaal hebben over de verschillen in de geschiedenis van het volk Israël en haar Messias.

Er zijn zo'n 15 punten, die ons **een merkwaardige overeenkomst** laat zien in de geschiedenis van het volk Israël en haar Messias.

Enkele van deze punten wil ik u vooraf in het kort in herinnering brengen:

Allereerst hun beider geboorte.

De Heer Jezus werd om de menselijke staat aan te nemen op een bovennatuurlijke wijze verwekt door de Heilige Geest in de moederschoot van de maagd Maria.

Lucas 1:34-35 *"En Maria zeide tot de engel: Hoe zal dat geschieden, daar ik geen omgang met een man heb? En de engel antwoordde en zeide tot haar: De heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; daarom zal ook het heilige, dat verwekt wordt, Zoon Gods genoemd worden".*

Het waarom Jezus, de Christus der Schriften niet door de wil van een man is verwekt, is toch wel duidelijk. Want als dit namelijk wel het geval was geweest, dan had de Heer Jezus ons niet kunnen redden, want hij zou dan een zondaar zijn geweest.

Dat is het machtige Verlossingsplan van God (zie onze speciale studie hierover: ***"het machtig grote verlossingsplan van God in de zeven Hooftijfeesten, zoals Hij dit neergelegd heeft in de vastgestelde feesten onder Israël en de letterlijke vervulling hiervan door Jezus, de Christus der Schriften"***) om de Redder, de Goël geboren te laten worden uit een vrouw, daardoor kreeg hij een menselijk lichaam, afstamming van David (is tijdens Zijn leven hier op aarde nooit betwist) maar hij had ook de bloedfactor van God de Vader. (de Heer Jezus was van Goddelijke bloede, zoals wij dat ook van onze koning Willem Alexander zeggen: Willem Alexander is van Koninklijke bloede)

Het volk Israël werd **ook** op een bovennatuurlijke wijze verwekt, geboren uit een verstorven ouderpaar, Abraham en Sara.

Genesis 17:16-17 *"En Ik zal haar zegenen, en ook zal Ik u uit haar een zoon schenken, ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal; koningen van volken zullen uit haar voortkomen. Toen wierp Abraham zich op zijn aangezicht, lachte en zeide bij zichzelf: Zal dan aan een honderdjarige een kind geboren worden, en zal Sara, een negentigjarige, baren"?*

In de Schrift noemt God hen beiden eerstgeborenen.

De Heer Jezus wordt de eerstgeborene genoemd in Col. 1:18 ***"en Hij is het Hoofd van het Lichaam, de Gemeente. Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, zodat Hij onder alles de eerste geworden is"***.

Dit geweldige geboorte feest van de Heer Jezus, de Christus der Schriften, dat wil God samen met ons wedergeboren Christenen vieren. En dat is zeker niet ons kerstfeest, onze traditie wat voor God een gruwel is en wat nergens in de Schrift wordt vermeld! (zie onze studie: ***"waarom zwijgt men hierover"?***)

Israël wordt ook door God een eerstgeborene genoemd.

Deutr. 4:22-23 *"Dan zult gij tot Farao zeggen: Zo zegt de Here: Israël is mijn eerstgeborene zoon; daarom zeg Ik u: laat mijn zoon gaan, opdat hij Mij diene; zoudt gij echter weigeren hem te laten gaan, dan zal Ik uw eerstgeborene zoon doden".*

Beiden dus eerstgeborenen

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

God noemt ze ook beiden **Zijn knechten**.

En wel in Jesaja, deze geweldige adelaarsprofeet, die in zijn profetische boodschap, die hij van God ontving, spreekt van twee knechten. De eerste knecht is de Messias en de andere knecht is het volk Israël. We gaan hier zo meteen wat uitgebreider op in.

Kort **na hun beider geboorte** vond er een **kindermoord** plaats.

Bij het volk Israël, toen het nog een volk was in Egypte, net na de geboorte van Mozes, als de middelaar van het Oude Verbond, werden alle geboren jongetjes in de Nijl geworpen.

Bij de Heer Jezus, de Christus der Schriften, de Middelaar van het Nieuwe Verbond, vond de kinder-moord plaats door Herodes te Bethlehem, die alle jongetjes van 1 en 2 jaar doodde nadat de Messias was geboren.

Hebr. 9:15 *"En daarom is Hij de Middelaar van het Nieuwe Verbond"*.

Beiden gingen zij, toen zij nog jong waren naar Egypte.

Israël als een klein volk, 70 zielen. (bedreiging hongersnood)
De Heer Jezus, de Christus der Schriften als een klein kindje met Jozef en Maria.
(bedreiging vermoord te worden door Herodus)

Beiden werden uit Egypte geroepen door God.

Hosea 11:1 *"Toen Israël een kind was, heb Ik het liefgehad, en uit Egypte heb Ik mijn zoon geroepen"*.

De Heer Jezus, de Christus der Schriften werd ook uit Egypte geroepen.

Matt. 2:15 *"en daar bleef hij tot de dood van Herodes, opdat vervuld zou worden hetgeen de Here door de profeet gesproken heeft, toen Hij zeide: Uit Egypte heb Ik mijn Zoon geroepen"*.

Beiden kregen voor hun officieel optreden een beproeving in de woestijn.

Van 40 jaar voor Israël en van 40 dagen voor de Heer Jezus, de Christus der Schriften.

Beiden werden gedoopt.

Israël werd gedoopt door Mozes in de Schelfzee.

De Heer Jezus, de Christus der Schriften werd gedoopt door Johannes de Doper in de Jordaan.

En zo kunnen we doorgaan.

Maar ik wil u nog **andere dingen** tonen, in de eerste plaats over die **beide knechten**. De profeet **Jesaja** spreekt van die beide knechten, zowel van de Messias, als van het volk Israël.

In **Jes. 44:21** is sprake van Israël: *"Denk hieraan, Jakob; Israël, want gij zijt Mijn knecht; Ik heb u geformeerd, gij zijt Mijn knecht Israël; gij wordt door Mij niet vergeten worden"*.

In **Jes. 42:1** en **Jesaja 49:1** lezen wij de profetieën over Jezus, de Christus der Schriften als knecht. Want beiden, de Heer Jezus en Israël werden **geroepen**. Lezen eerst **Jes. 42:1** *"Zie, mijn knecht, die Ik ondersteun; mijn uitverkorene, in wie Ik een welbehagen heb. Ik heb mijn Geest op Hem gelegd: Hij zal de volken het recht openbaren"*.

In **Jes. 49:1** staat, hoe God Zijn Zoon Jezus, de Christus der Schriften als Knecht roept. *"Hoort naar Mij, gij kustlanden, en luistert, gij natiën in de verte. De Here heeft mij geroepen van moeders lijf aan, van de schoot mijner moeder aan heeft Hij mijn naam vermeld"*.

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

Maar in **Jes. 41:8-9** zien wij, hoe God ook die andere knecht Israël heeft geroepen. ***"Maar gij, Israël, mijn knecht, Jakob, die Ik verkoren heb, nakroost van mijn vriend Abraham, gij, die Ik gegrepen heb van de einden der aarde en geroepen uit haar uithoeken, tot wie Ik zei: Gij zijt Mijn knecht"***.

Beiden werden gezonden. De Heer Jezus werd van God gezonden, maar ook Israël is door God gezonden, gelijk geschreven staat in **Jes. 42:19** ***"Wie is er blind dan Mijn knecht en doof als de bode die Ik zend"***?

Bieden zijn uitverkoren, wat wij op vele plaatsen vinden. In **Jes. 41: 8-9** van Israël: ***"Maar gij, Israël, mijn knecht, Jakob, die Ik verkoren heb"*** en verder in **vers 9** nog ***"Gij zijt mijn knecht, Ik heb u verkoren"***. Maar het enige verschil is, dat de profeet van de Messias zegt ***"uitverkoren"***. Dat staat in **Jes 42:1** ***"Zie, Mijn knecht, die Ik ondersteun: Mijn uitverkorene"***.

Beiden zijn nakroost van Abraham.

Beiden werden in hun optreden een wormpje genoemd. In **Ps. 22**, de kruispsalm, geeft de Heer Jezus door de Heilige Geest in **vers 7** getuigenis vooraf van Zijn kruislijden, als Hij zegt: ***"Ik ben een worm en geen man"***. En wij weten, dat wormpje, dat slaat op de scharlaken kleur en hoe Hij als een wormpje uitgerst Zijn bloed moest geven.

U weet hoe die scharlaken kleur werd verkregen. Door het doodpersen, dood wringen van larfjes (wormpjes) verkreeg men die kleurstof. (zie onze studie over de Tabernakel)

In de studie de Tabernakel wordt dit uitvoerig uit.

Deze vier kleuren: het wit, het blauw, het scharlakenrood en het purper zijn de kleuren, die bij de Heer Jezus behoren. Het zijn Zijn Ere tekenen, want wij vinden deze kleuren niet alleen in de Poort verwerkt, maar eveneens in de Deur en ook in het Voorhangsel. En dat alles is de Heer Jezus. (nogmaals zie onze studie over de Tabernakel)

Maar ook voor Israël als de knecht des Heren geldt hetzelfde, wat in **Jes. 41:14** staat: ***"vrees niet, gij wormpje Jakob, gij volkje Israël"***. Want ook zij zullen veel moeten lijden, veel bloed moeten geven.

Over de Heer Jezus, de Christus der Schriften behoef ik u het niet duidelijk te maken, want het staat duidelijk in de profetieën. Maar over beiden is de hand Gods. Van Israël staat het in **Jes. 41:15** ***"Want Ik, de Here, uw God, grijp uw rechterhand vast"***.

Beiden worden ook door God ondersteund; van de Heer Jezus staat het in **Jes. 42:1** ***"Zie, Mijn knecht, die Ik ondersteun"***. En van Israël staat het in **Jes. 41:10** ***"Vrees niet, want Ik ben met u; ..... ook ondersteun Ik u met Mijn heilrijke rechterhand"***.

Bieden zijn zij Zijn getuigen. Jezus, de Christus der Schriften is de grote Godsgetuige, maar ook de knecht Israël is Zijn getuige, gelijk geschreven staat in het Woord van God in **Jes. 43:10** ***"Gij zijt, luidt het Woord des Heren, mijn getuigen, en Mijn knecht, die ik verkoren heb"***.

Door beiden geeft God een grote onderwijzing, want zij hebben het Goddelijke onderwijs ontvangen door Hem, die het Woord Gods is, de Heer Jezus, de Christus der Schriften.

Maar ook door die andere knecht, die niet los daarvan te maken is, hebben wij het gelezen in **Jes. 42:21** ***"De Here had er behagen in ter wille van Zijn gerechtigheid een grote, heerlijke onderwijzing te geven"***.

Hoe weten wij nu, dat wij die van nature uit de heidenen voortgekomen zijn, dat er maar één waarachtige God is en dat Hij de God van Abraham, Isaäk en Jakob is? Dat weten wij **door Israël!**

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

Hoe weten wij nu, dat de Bijbel Gods Woord is? (zie de studie: is de Bijbel Gods Woord?) Dat weten wij **door Israël!**

Rom. 3:2 *"Velerlei in elk opzicht. In de eerste plaats [toch] dit, dat hun de woorden Gods zijn toevertrouwd".*

Hoe hebben wij dat Woord verkregen, dat dagelijks ons tot onderwijzing is? Dat hebben we verkregen **door Israël!** Zowel het Oude Testament als het Nieuwe Testament is **puur Joods**. Hun zijn de woorden Gods toevertrouwd.

Hoe kennen wij onze grote Zaligmaker en Verlosser, de enige Redder, de Goël, waardoor wij behouden worden?

Die kennen wij **door Israël!** Want **door Israël** heeft God Hem, de Heer Jezus de Christus der Schriften, ons gegeven (zie beide geslachtsregisters in het **Matt. 1:1-17** en **Luc. 3:23-38**) en **door Israël** is Hij ook gekruisigd voor uw en mijn zonden

Hebben zij niet geroepen: *"Zijn bloed kome over ons en onze kinderen"*. Ja wat een lijden, wat een leed is het volk van God aangedaan. Maar deze vervloeking die zij uitspraken en wat in de geschiedenis ook uitgekomen is, veelal door Christenen, maar het heeft ook **een keerzijde**.

Mag ik u vragen: *"Wat doet het bloed van de Heer Jezus?"* ..... **Juist ja, het reinigt van alle zonde!** De Heer Jezus, de Christus der Schriften is ook gekruisigd, Zijn bloed heeft ook zelfs gevloeid voor hun zonde.

Want **door Israël** heeft God Hem, de Heer Jezus, de Christus der Schriften, ons gegeven en **door Israël** is Hij ook gekruisigd voor uw en mijn zonden. Wat zegt Paulus in **Rom. 11:28** *"Zij zijn naar het evangelie vijanden om uwentwil, maar naar de verkiezing zijn zij geliefden om der vaderen wil"*.

Door hun **verblindings** en **verharding** is er een onderscheid tussen die twee knechten. Israël als knecht is op het ogenblik doof en blind, maar ondanks dat het nu verblind is en doof en hun Messias verwerpt, is het toch een machtige grote onderwijzing en prediking voor alle volkeren der wereld, als wij het maar willen opmerken.

Want God zegt in **Jesaja 42:23** wat Hij doet met Israël. *"Wie onder u neemt dit ter ore, schenkt er aandacht aan en luistert in het vervolg"?*

U kent die geschiedenis misschien wel, toen een toenmalige Duitse Keizer aan zijn hofprediker vroeg: *"Kunt u mij een bewijs geven, dat God bestaat?"* De hofprediker antwoordde: *"Jawel, Sire"*. De Keizer vroeg: *"Nu wat dan?"* Hij antwoordde: *"de Jood; Israël is het levende bewijs, dat God bestaat"*.

En wat Israël overkomt, ook in hun verblindings en lijden, is het bewijs, dat God, de God van Israël is en dat Hij doet, wat Hij zegt en dat Hij meent, wat Hij zegt; en dat Hij volvoert, wat Hij door de profeten van te voren heeft verkondigd.

Van de Heer Jezus weten wij, hoe Hij op aarde kwam om Gods lof en eer te verkondigen, maar eens zal Israël ook ten volle Gods lof en eer verkondigen, als God Zijn werk ook met deze knecht voleindigd heeft, gelijk geschreven staat in **Jes. 43:21** *"Het volk dat Ik Mij geformeerd heb, zal mijn lof verkondigen"*.

Dit is een uitspraak van God, wiens Woord de Waarheid is, waarvan zal geen tittel of jota ter aarde vallen. Want de Heer Jezus zegt in **Matt. 24:35**, **Marcus 13:31** en **Lucas 21:33** *"de hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan"*.

***"Enige merkwaardige punten van overeenkomst en verschil
in de geschiedenis van Israël en haar Messias Jezus, de Christus der Schriften"***

EERSTE AVOND

Van de Heer Jezus, de Messias lezen wij dus, hoe Hij kwam om Zijn Vader te verheerlijken. Maar ook Israël zal dan eens God de Vader en de Heer Jezus, de Christus der Schriften gaan verheerlijken. Dat lezen wij in **Jes. 44:23** ***"Jubelt, gij hemelen, want de Here heeft het gedaan; juicht, gij diepten der aarde, breekt uit in gejubel, gij bergen, gij woud met alle geboomte daarin, want de Here heeft Jakob verlost en Hij verheerlijkt Zichzelf in Israël"***.

Zo zou ik nog door kunnen gaan, maar ik laat u hiermee zien, die **onlosmakelijke verbondenheid** tussen **de Messias** en **Zijn volk Israël**, die **onlosmakelijke eenheid** en **verwevenheid** door God, zodat het **niet** te scheiden is.

Nogmaals: Wanneer u als Christen, de Heer Jezus, de Christus der Schriften wilt losmaken van Israël, dan kent u de Schriften totaal niet. U moet u nog eens ernstig dan gaan bekeren, want u weet niet, wie werkelijk de Heer Jezus, de Christus der Schriften is, want Hij is de Messias der Joden!

De Koning der Joden, pertinent **niet** de Koning van de Gemeente, dat is een valse leer! Hij is Heer van de Gemeente en Hij is Rechter voor de volkeren maar Hij is de Koning der Joden.

En u, die Israël los wilt maken van haar Messias. Weet dan heel goed, dat **Hij niet te scheiden is van Israël**, omdat **God die twee één gemaakt heeft**; en wat God één heeft gemaakt, dat scheidde de mens niet!

Tot zover, volgende week deel 2, maar dan ***"Enige merkwaardige punten van verschil in de geschiedenis van Israël en zijn Messias"***.

Laten we de Heer danken voor wat Hij ons vanavond heeft laten zien en horen.

Amen.